

محل مهر آموزشگاه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۰۳/۰۱	باسمه تعالی	سوالات درس: علوم و فنون
	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	اداره آموزش و پرورش ناحیه یک	پایه و رشته تحصیلی: دهم - انسانی
	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه	دبیرستان فرزنانگان دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
	طراح سؤال: رویا نظری		کلاس: ۱۱۵

بارم	سوالات	ردیف										
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۵ نمره)	الف										
۰/۷۵	درست یا نادرست بودن جملات را مشخص کنید. الف) قالب عمده شعر در سبک خراسانی غزل است. ب) از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سدهای پنجم و ششم در آمیختن زبان فارسی با لغات عربی است. ج) کتاب «کشف الاسرار عدة الابرار» تحت تأثیر گلستان سعدی نوشته شده است.	۱										
۰/۷۵	جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید؟ الف) به مجموعه ویژگی‌هایی که شاعر یا نویسنده در نحوه بیان اندیشه به کار می‌گیرد ----- می‌گویند. ب) ویژگی اصلی نثر موزون داشتن ----- است. ج) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد (مثل گبر - جوشن)؛ از ویژگی شعر سبک خراسانی در قلمرو ----- است.	۲										
۰/۵	هر کدام از موارد زیر جزء کدام یک از ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است. الف) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است. ب) روح شادی و نشاط و خوش باشی، در شعر غلبه دارد.	۳										
۰/۲۵	کدام گزینه از ویژگی‌های نثر دوره سامانی نیست؟ الف) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا ب) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی ج) کوتاهی جملات د) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عرب	۴										
۰/۲۵	کدام اثر از میان آثار زیر مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی است؟ الف) تاریخ بیهقی ب) ترجمه تفسیر طبری ج) تاریخ بلعمی د) التفهیم	۵										
۰/۵	یکی از دلایل عمده توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی در سده‌های پنجم و ششم را بنویسید؟	۶										
۰/۲۵	آثار چه کسی را می‌توان سرآمد همه نثرهای موزون فارسی دانست؟ الف) ناصر خسرو ب) سعدی ج) خواجه عبدالله انصاری د) نصرالله منشی	۷										
۱	نام آثار در ستون الف، را به پدیدآوردگان آثار در ستون «ب» وصل کنید. (در ستون ب یک مورد اضافی است).	۸										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>شاهنامه ابومهدی</td> <td>محمد بن جریر طبری</td> </tr> <tr> <td>ترجمه تفسیر طبری</td> <td>ابوالمعالی نصرالله منشی</td> </tr> <tr> <td>کشف الاسرار</td> <td>خواجه عبدالله انصاری</td> </tr> <tr> <td>کلیله و دمنه</td> <td>ابوالفضل میبیدی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	شاهنامه ابومهدی	محمد بن جریر طبری	ترجمه تفسیر طبری	ابوالمعالی نصرالله منشی	کشف الاسرار	خواجه عبدالله انصاری	کلیله و دمنه	ابوالفضل میبیدی	
الف	ب											
شاهنامه ابومهدی	محمد بن جریر طبری											
ترجمه تفسیر طبری	ابوالمعالی نصرالله منشی											
کشف الاسرار	خواجه عبدالله انصاری											
کلیله و دمنه	ابوالفضل میبیدی											

ردیف	سؤالات	بارم
۹	دو مورد از ویژگی‌های زبانی سبک سده‌های پنجم و ششم را بنویسید؟	۰/۵
۱۰	نخستین کتابی که به نثر فنی نوشته شده است را بنویسید؟	۰/۲۵
ب	موسیقی شعر (۷/۵ نمره)	
۱	با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید؟ کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟ کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟ بوی بهار آمد، بنال ای بلبل شیرین نفس ور پای‌بندی هم چو من، فریاد می‌خوان از قفس	۱/۵
	الف) بیت اول را تقطیع کنید؟	
	ب) کدام بیت ردیف دارد؟	
	ج) جدول را کامل کنید (با توجه به دو بیت بالا ↑)	
	د) الگوی حروف قافیه، در بیت دوم را بنویسید؟	
	مصرع اول	
	مصرع دوم	
	علامت‌گذا	
	ری	
۰/۲۵		۲
۰/۵		۲
	قاعده قافیه	
	حروف قافیه	
	واژه‌های قافیه	
	بیت اول	
	بیت دوم	
۲	«قافیه درونی و ذوقافیتین» را در ابیات زیر نشان دهید؟ الف) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد ب) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ و ورد هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا	۱
۳	با توجه به علامت هجاها در واژه «جنگ آور» در کدام گزینه، همزه حذف شده است. الف) _ _ U _ _ ب) _ _ _ _	۰/۲۵
۴	واژه «رهایی» با کدام یک از واژه‌های زیر هم وزن است. الف) التماس ب) سفینه ج) ملامت د) عالمی	۰/۲۵
۵	در تقطیع هجایی مصرع زیر، هجای کشیده را مشخص کنید؟ «هرکه تأمل نکند در جواب»	۰/۲۵
۶	جدول را کامل کنید.	۱/۵
	هجا	
	نشانه هجایی	
	مثال	
	بلند	
	U	
	دست	

ردیف	سؤالات	بارم
ج	زیبایی شناسی (۷/۵ نمره)	
۱	کدام بیت آرایهٔ موازنه و در کدام آرایهٔ ترصیع به کار رفته است، دلیل خود را بنویسید؟ الف) جفا پل بود بر عاشق شکستی ب) ما برون را ننگریم و قال را	۰/۷۵ ۰/۷۵
۲	در کدام گزینه جناس وجود دارد، نوع آن را بنویسید؟ الف) دردم از یار است و درمان نیز هم ب) در دل ندمم ره پس از این مهر بتان را	۰/۵
۳	با توجه به ابیات به سؤالات پاسخ دهید؟ روشنی روز تویی، شادی غم سوز تویی هم عقل دوید، در رکابت ای منور به تو نجوم جمال الف) شاعر در هر کدام از ابیات، برای بهره‌گیری از آرایهٔ «سجع» چه شیوه‌ای را به کار گرفته است؟ ب) کدام بیت ارزش موسیقایی بیشتر دارد؟ توضیح دهید.	۰/۷۵ ۰/۵
۴	در ابیات زیر انواع جناس را مشخص کنید. الف) بگفت از مور کمتر گویی با مور ب) آسمان صاف و شب آرام/ بخت خندان و زمان رام/ خوشهٔ ماه فروخته در آب ... ج) تا روانم هست نامت بر زبان دارم روان/ تا وجودم هست بود نشست در ضمیر د) پدر با پسر یکدیگر را کنار گرفته کرده غم از دل کنار	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۵
۵	هم ریشگی در نوشتهٔ زیر بین چه واژه‌هایی است. «حکیمی که با جهال در افتد، باید که توقع عزت ندارد و اگر جاهلی به زبان آوری بر حکیمی غالب آید.»	۰/۵
۶	در بیت‌های زیر واج آرابی را مشخص کنید؟ الف) خیزید و خز آید که هنگام خزان است ب) خواب نوشین بامداد رحیل باد خنک از جانب خوارزم وزان است باز دارد پیاده را ز سبیل	۰/۵
۷	عبارت زیر را می‌توان «مسجع» نامید؟ چرا؟ «توانگری به هنر است نه به مال و بزرگی به عقل است نه به سال»	۰/۵
	موفق باشید.	۲۰